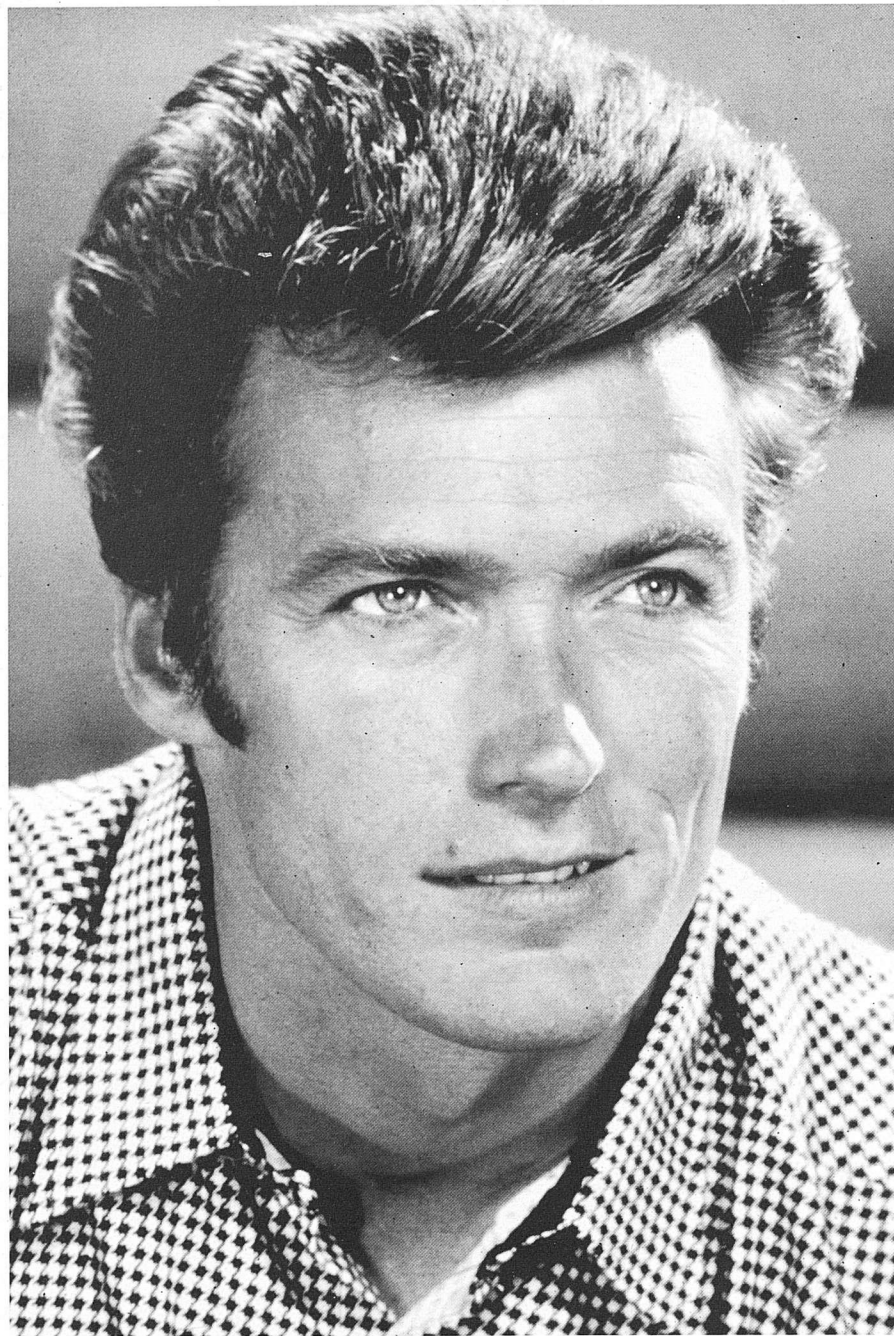

Petites notes sobre aquell noieta d'Almeria

Toni Roca

"Harry el sucio. Uno de los títulos más célebres del cine USA de los setenta, apresuradamente tachado de fascista por buena parte de la crítica europea..."

Carlos Aguilar, *Guía del vídeo-cine*

Aquell jovenet d'Almeria, anys seixanta, —di-guem el nom de la criatura, Clint Eastwood—

que anava, un temps, per terres calentes i dures d'Andalusia, quan encara un franquisme dur i cruel feia la seva tasca, ha transformat i s'ha transformat. I d'això, és clar, fa ja anys. Fins i tot més de quaranta. L'autor de *Space cow-boys* ha convertit la intencionalitat primera dels films de forma evident —ara, sense dubtar-ho, és un sòlid actor dramàtic— i també a l'hora de triar pel·lícules i de manera molt concreta quan actua com a director. Una evolució que va sorprendre molta gent i enlluernar a altres. Un servidor. Per exemple i sense anar més lluny. L'especialista principal de l'espagueti que assolà el món del western fins l'ara creador apludit, elogiat i de prestigi, el canvi, la metamorfosi ha set més que notable. Ningú donava un cèntim per aquell Clint Eastwood que d'interpretar la célebre trilogia *Por un puñado de dólares/La muerte tenía un precio/El bueno, el feo y el malo* —a hores d'ara mateix tres cintes excel·lents i les úniques a recuperar de l'esmentat gènere— passar, en pocs anys a ser considerat com director d'interés. D'interés a les seves primeres cintes rere la càmera i a la valorarització a mesura que rodava pel·lícules de qualitat indiscutible. Clint Eastwood aprengué i el seu cinema anava a més amb i films com *Escalofríos en la noche, El jinete pálido* i l'admirable *Bird*, on investigava en profunditat la vida i l'obra del músic de jazz Charlie Parker.

Clint Eastwood, al fil dels clàssics americans de tota la vida, és un prolífic director —altre també fèrtil, podria ser Woody Allen, que també es multiplica a les pantalles— i cada any té a punt la seva estrena. Ara, però, l'home, va de dos en dos i quan encara el ressò d'*El intercambio* habita entre nosaltres, presenta *El gran torino*, alhora que prepara, als 78 anys d'edat, l'adaptació cinematogràfica del llibre original de John Carlin, *El factor humano*, interpretada per Morgan Freeman i Matt Damons. Sí, fèrtil i generós per desgràcia d'altres cinèfils no molt convençuts encara del talent del director de *Cartas de Ivo-Jima*. Entre el western, el thriller i el drama psicològic -impossible no citar *Million dolar baby*-, ha creat una obra de qualitat, impulsada per dos grans realitzadors, Sergio Leone i Don Siegel, els

seus mestres. Però de la ja seva llarga filmografia voldria ara parlar, encara que breument, de tres títols que des de sempre em cridaren l'atenció, *Los puentes de Madison*, *Medianoche en el jardín del bien y del mal* i *Mystic river*, tres històries d'un home qualificat ideològicament no només de conservador sinó obertament de feixista, quan de recordar el personatge d'inspector Callahan es tracta. I sobre el tema he volgut al principi d'aquest article reproduir els mots que l'escriptor cinematogràfic Carlos Aguilar li dedicà al parlar del film —magnífic— *Harry el sucio*. I ho faig per un simple acte de justícia no només per reivindicar el bon nom de Donald Siegel, sinó també dels posteriors films produïts i dirigits per Clint Eastwood.

A *Los puentes de Madison*, per vegada primera ens trobam amb el Clint Eastwood més líric i romàntic de la seva obra amb intensitat tal que per aquest nivell i alçada no tornaria a tractar, almenys de forma tan absoluta com ho va fer al film citat. *Los puentes de Madison*, cal recordar-ho, és la tristíssima història d'amor, trencada i rompuda per tota una mena d'adversitats pròpies del melodrama de sempre i que Hollywood conreà, entre un professional de la fotografia i una dona casada de vida simple a un poblet dels Estats Units profunds. Delicada, lenta, harmoniosa pel·lícula, carregada de tendresa contada amb l'habitual intel·ligència narrativa de l'autor. Impregada, sovint matisada i destil·lada com un clar raig d'aigua fresca i pura, la cinta es fonamenta en la sentimentalitat primorosa on la revolta amorosa entre un americà típic —però no sé si tòpic— i una dona, mestressa de casa d'origen italià, esclata a través d'imatges de quasi perfecció. A *Medianoche en el jardín del bien y del mal*, l'interpret de *Poder absoluto* —una cinta molt correcta— es decanta pel gènere del *thriller*, però en aquesta ocasió en el vessant menys ofegador i frenètic que sempre caracteritzà el citat gènere. Ambientada en l'elegant i rica ciutat de Savannah, estat de Geòrgia, al mític cor del sud americà, centra la història al voltant d'una opulenta societat, sibarita i selecta, representada pel personatge que dona vida Kevin Spacey. L'assassinat al llarg d'una festat organitzada per un dels rics del poble, transforma la cinta. I de comèdia ambiental, de rigorosíssima *mise en scène* precisa, exacta i detallada al màxim, ens traslladam als principals escenaris del crim. Controlada en tot moment, la cinta així que avança sedueix de ple l'espectador. Aquesta breu aproximació al cinema del director Clint Eastwood es tanca amb una de les millors de l'autor,

de *Banderas de nuestros padres*. Parlo de *Mystic river*. Ambientada ara a la ciutat de Boston, ens revela la història d'amistat de tres nois nascuda a la infància afectada per un dolorós accident de caire sexual que, en la mesura d'allò que és proporcional, afectarà per sempre més durant tota la vida. Unes vides separades al pas del temps però que un crim horrorós farà que es trobin després de tants anys. La situació, però, és diferent i radical. La causa, el motiu que desencadena la relació entre ells és provocada per l'assassinat de la filla, una adolescent, d'un dels tres amics. La tragèdia doncs —sense poder oblidar el pes enorme del passat— està servida. I l'enfrontament inevitable, dur i de conseqüències profundes. Cinta mantinguda per la versemblança dels fets a narrar i per l'excel·lent pols narratiu d'un director que aquí, a *Mystic river*, obtingué un dels seus més preuats fruits. ■

